

NY MALL HJÄLPER UPPHANDLARE ATT GÖRA RÄTT

Arbetar du med att upphandla fordon och transporter i offentlig sektor? Då behöver du redovisa att ni uppfyller kraven på "rena fordon" enligt EU-direktivet Clean Vehicles Directive. Nu har BioDriv Öst tagit fram en mall som ska göra rapporteringen enklare.

Idén till att göra en CVD-mall för att underlätta rapporteringen till Transportstyrelsen föddes när Matti Härsing, mobilitetssamordnare på Region Sörmland, kontaktade BioDriv Öst med frågor om de nya EU-kraven i Clean Vehicles Directive. Foto: Region Sörmland

– Vår CVD-mall förenklar administrationen kopplad till lagkraven. Den är intressant för tjänstepersoner på kommuner, regioner och myndigheter, säger Ulf Troeng, sakkunnig i styrmedel och upphandling på BioDriv Öst.

Enligt Clean Vehicles Directive, CVD, ska offentliga aktörer som upphandlar fordon och vissa transporttjänster se till att en viss andel av fordonen är så kallade rena fordon. För att visa att de uppfyller kraven kommer de att behöva rapportera registreringsnummer och information om bland annat drivmedel och utsläppsvärden till Transportstyrelsen.

Region Sörmland satte boll i rullning

BioDriv Öst såg behovet av en mall för att förenkla rapporteringen. Det började med att Region Sörmland hörde av sig.

”

Vi var osäkra på hur vi skulle sammanfatta allt på ett bra sätt och få koll på vilka fordon som omfattas, så vi kontaktade BioDriv Öst för att få hjälp med det här, berättar Matti Härsing.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

– Vi var osäkra på hur vi skulle sammanfatta allt på ett bra sätt och få koll på vilka fordon som omfattas, så vi kontaktade BioDriv Öst för att få hjälp med det här, berättar Matti Härsing, mobilitetssamordnare på Region Sörmland.

Ulf Troeng nappade direkt.

– Så klart att det behövs ett verktyg tänkte jag. Annars är det så mycket att hålla reda på för dem som upphandlar och behöver följa lagkraven, säger han.

Sagt och gjort. Ulf Troeng satte sig ner tillsammans med kollegan Tor Eiderfors och tittade på parametrar i lagtexten som behöver följas upp. Sedan gjorde de en mall som fångar upp det som behövs. När alla uppgifter är inmatade framgår det om fordonen klarar definitionen "rena fordon", både per fordon och per fordonskategori. Förutom att underlätta rapporteringen till Transportstyrelsen när det väl är dags, ger mallen löpande en bild av hur organisationen ligger till i förhållande till lagkraven.

Region Sörmland har redan testat CVD-mallen

– Vi äger skåpbilar och andra transportfordon som vi har börjat stoppa in i mallen och det fungerar bra. Då ser vi tydligt vilka fordon som uppfyller kraven, säger Matti Härsing.

De som inte riktigt har koll på vare sig direktivet eller exakt vilka fordon de har i sin fordonsflotta har störst nytta av mallen, tror Matti Härsing.

Tanken är att CVD-mallen ska vara enkel att använda. Det mesta av informationen som ska skrivas in finns att söka fram via registreringsnumret på Transportstyrelsens hemsida (länk finns i mallen). Det gäller alltså att ha koll på alla registreringsnummer, både för fordon som organisationen

har upphandlat och för fordon som körs i de avtal som omfattas av lagkraven.

Under våren 2024 har BioDriv Öst fört en dialog med Transportstyrelsen, som har regeringens uppdrag att ta fram ett system för inrapportering av fordon i avtal som omfattas av CVD.

– Transportstyrelsen är ännu inte helt klara med hur deras system kommer se ut. Men den bild vi fått är att vår mall kommer att underlätta rapporteringen när det väl är dags, säger Ulf Troeng.

Viktigt att spara alla registreringsnummer

Direktivet innehåller många detaljer om olika typer av fordon, olika definitioner på rena fordon, olika procentandelar och så vidare. Kort sagt, det är mycket att hålla reda på.

Ulf Troeng har ett råd till dem som upphandlar: ställ krav på att leverantören redovisar registreringsnumren på alla fordon som kör i avtalet. Dessa uppgifter behöver sedan sparas tills de ska rapporteras in till Transportstyrelsen år 2026. Viktigt att känna till är också att rapporteringen ska ske retroaktivt från och med 2021.

”

Så klart att det behövs ett verktyg tänkte jag. Annars är det så mycket att hålla reda på för dem som upphandlar och behöver följa lagkraven, säger Ulf Troeng.

CVD-lagen innebär att en viss andel fordon i offentliga upphandlingar ska vara "rena fordon". Foto: BioDriv Öst

Ulf Troeng, sakkunnig i styrmedel och upphandling på BioDriv Öst. Foto: Göran Ekeberg

CVD-mallen har tagits fram inom Fossilfritt 2030, ett projekt som kraftsamlar sex regioner, sex länsstyrelser och mer än fyrtio kommuner i östra Mellansverige i arbetet med transportsektorns omställning till fossilfrihet.

Text: Tina Lövrander, BioDriv Öst

Layout: Josefin Holmgren, BioDriv Öst

”

Ulf Troengs råd: ställ krav på att leverantören redovisar registreringsnumren på alla fordon som kör i avtalet.

OM CLEAN VEHICLES DIRECTIVE (CVD)

Clean Vehicles Directive blev lag i Sverige 2022. Direktivet innebär att en viss andel av det totala antalet lätta fordon, tunga lastbilar och tunga bussar i offentliga upphandlingar av fordon och vissa transporttjänster ska vara "rena fordon". Det gäller även inköp, leasing, hyra och hyrköp av fordon. Vad som menas med "rena fordon" skiljer sig beroende på typ av fordon. Ett sätt att försäkra sig om att uppfylla CVD-kraven på lätta fordon är att utgå från Upphandlingsmyndighetens spjutspetsnivå och ställa krav på en minsta andel el- och vätgasbilar. Generellt är även BioDriv Östs DRIV-modell till stor hjälp i arbetet med att uppfylla kraven på såväl lätta som tunga fordon. CVD gäller alla upphandlande myndigheter och enheter som lyder under lagen om offentlig upphandling (LOU) och lagen om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF).

Länkar

- Läs mer i BioDriv Östs [faktablad om CVD](#).
- BioDriv Östs CVD-mall finns att ladda ner [här](#).
- Få hjälp med att tillämpa BioDriv Östs DRIV-modell och Upphandlingsmyndighetens spjutspetsnivå i BioDriv Östs vägledning med standardkrav [här](#).
- Se film om DRIV-modellen [här](#).

FAKTA – Clean Vehicles Directive (CVD)

För att bidra till minskad klimatpåverkan och bättre luftkvalitet har EU beslutat om krav som innebär att en viss andel fordon, i vissa offentliga upphandlingar, ska vara EU:s definition på "rena fordon" (se nästa sida). Kraven finns i Clean Vehicles Directive, som i Sverige är genomförd i Lag (2011:846) om miljökrav vid upphandling av bilar och vissa tjänster inom vägtransportområdet samt Föreläggning (2022:318) om miljökrav vid upphandling av bilar och vissa tjänster inom vägtransportområdet. Dessa trädde i kraft 1 juni 2022.

Vilka upphandlingar omfattas av lagen?

Lagen gäller alla upphandlande myndigheter och enheter som lyder under Lag om offentlig upphandling (LOU) och Lag om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF). Upphandlingar som omfattas av CVD är:

- Inköp, leasing, hyra och hyrköp av fordon

samt följande transporttjänster:

- Kollektivtrafik på väg (bussstrafik med stadsbussar), CPV-kod 60112000-6
- Passagerartransporter på väg för särskilda ändamål (skolskjuts), CPV-kod 80130000-8
- Icke-regulerade passagerartransporter (färdtjänst, sjukresor, omsorgsresor), CPV-kod 80140000-1
- Sophämtning, CPV-kod 90511000-2
- Utvärkning och transporter av post och paket, CPV-koder 80160000-7, 80161000-4, 64121100-1 och 64121200-2

Lagkraven är uppdelade på fordonstyp och referensperioder

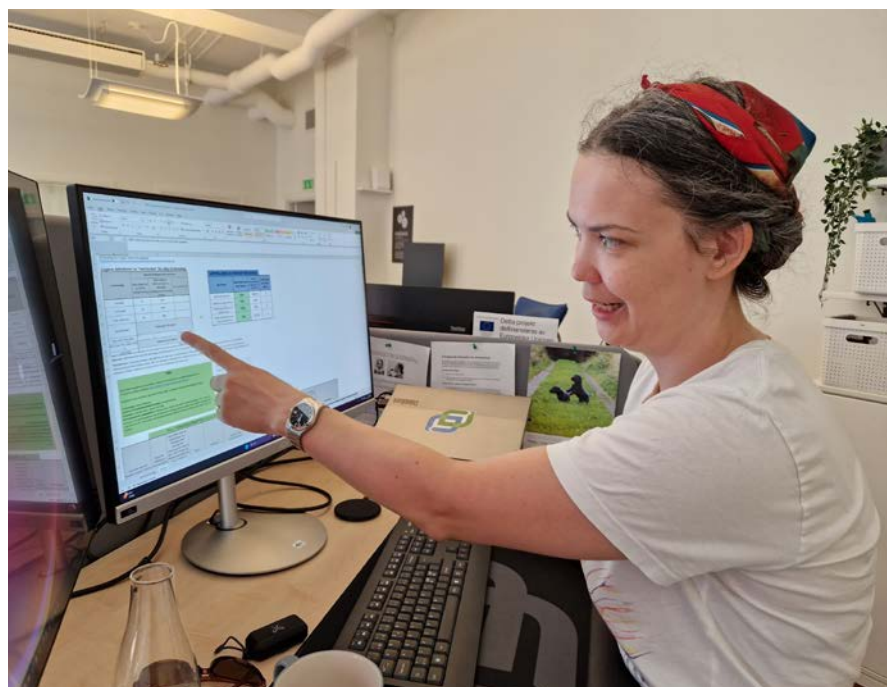
Lagen innebär att en viss andel av det totala antalet lätta fordon, tunga lastbilar respektive tunga bussar i ovan nämnda upphandlingar ska vara "rena fordon" (se nästa sida). Kraven gäller inte vid varje enskild upphandling, utan vid samtliga upphandlade antal som tilläts av en upphandlande myndighet eller enhet under två så kallade referensperioder.

Referensperiod 1: 2 augusti 2021–31 december 2025
Referensperiod 2: 1 januari 2026–31 december 2030

Kom ihåg!
Kraven gäller inte vid varje enskild upphandling, utan vid samtliga upphandlade avtal som tilläts av en upphandlande myndighet eller enhet under två referensperioder.

Ett faktablad om vad CVD innebär finns att ladda ner på BioDriv Östs hemsida.

Mallen är enkel att använda, visar Lovisa Gustafsson, sakkunnig i elektrifiering och infrastruktur på BioDriv Öst. Foto: BioDriv Öst

OM FOSSILFRITT 2030

Projektet Fossilfritt 2030 är en storregional samverkan som accelererar omställningen till fossilfria transporter. Genom strategiska insatser i offentlig sektor underlättas näringslivets omställning och investeringar. Arbetet omfattar expertstöd inom fordon, drivmedel och infrastruktur, omvärldsbevakning och nätverk för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Insatserna bidrar till en större regional marknad för fossilfria drivmedel samt ökad tillgång till infrastruktur för tankning och laddning. Andra positiva effekter är minskade kostnader, en hållbar regional utveckling och stärkt krisberedskap. Finansiärer är Europeiska regionala utvecklingsfonden via Tillväxtverket samt projektdeltagarna: regionerna och länsstyrelserna i Uppsala, Västmanland, Södermanland, Stockholm, Östergötland och Örebro län, BioDriv Öst, Stockholms stad och ytterligare drygt 40 kommuner i östra Mellansverige. Projektet drivs av BioDriv Öst och pågår 2023–2025. Läs mer [här](#).

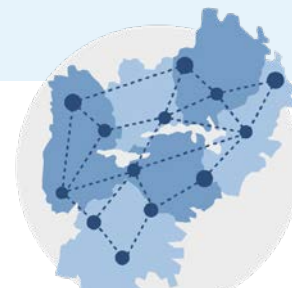
UPPHANDLING

INFRASTRUKTUR

KRISBEREDSKAP

SAMVERKAN